

ВІКІ-ТЕХНОЛОГІЇ У СУЧАСНІЙ ОСВІТІ

Дягло Н.В.

До недавнього часу людина під час роботи в мережі Інтернет здебільшого робила таке: знаходила за допомогою різних пошукових серверів потрібну інформацію, копіювала її та використовувала у професійній діяльності. Але не завжди ця інформація задовольняла людину. Виникало бажання відредагувати статтю, залишити коментар, і, навіть, розмістити свої статті. На щастя, з'явилися вікі-технології, які дозволяють користувачу розмістити свої надбання, побачити коментар колег, а у разі постійної роботи з вікіпедіями правити та замінювати статті.

Вікі-середовище розроблено в 1995 році Вардом Каннінґемом (Ward Cunningham) для веб-вузла Pattern Languages Community з метою спрощення спільного створення й документування програмних зразків. Спочатку додаток носив назву «середовище для швидкої гіпертекстової взаємодії», пізніше як назви почали використовувати термін Wiki (Вікі), що в перекладі з гавайської мови означає «швидко-швидко».

У 2006 році термін Wiki додано до онлайн-ового Оксфордського Словника Англійської мови (Oxford English Dictionary, OED). Він означає модель сайтів, контент яких може змінювати сам користувач.

Найбільшим та найвідомішим вікі-сайтом стала Wikipedia — україномовна Вікіпедія /<http://uk.wikipedia.org/>. Цей проект стартував у 2001 році. В енциклопедії на даний час розміщено більше ніж 6 млн. статей, з них 1,6 млн. — англійською мовою. Статті пишуться 250 мовами народів світу. Орієнтовна кількість авторів та редакторів — 50 тисяч.

Зайшовши на головну сторінку вікі-сайту, користувач може поцікавитися:

- подіями в історії людства саме того дня, коли він відкрив сторінку;
- продивитися вибрані у цей день статтю, цікавинки тощо;
- вибрати один із восьми запропонованих розділів різноманітного напрямку.

Якщо розділи не задовольняють користувача, то праворуч розташоване вікно пошуку, у якому можна задати ключове слово й перейти на потрібну сторінку. Наприклад, нас цікавить наука інформатика, тоді у вікні пошуку друкуємо слово «Інформатика» та натискаємо на кнопку переходу на потрібну сторінку. З'являється стаття про інформатику як навчальний предмет, про її історію як науку з багатьма гіперпосиланнями на інші терміни, прізвища, дати. Також на цій сторінці можна продивитися інформацію про інші галузі наук, у яких використовується інформатика, але звертаємо увагу, що червоним кольором позначені ті статті, яких поки що немає.

Ці технології набувають величезної популярності за причиною того, що збагатився комп'ютерний парк загальноосвітніх навчальних закладів, збільшилася кількість шкіл, підключених до мережі Інтернет, усе більше вчителів-предметників оволодівають інформаційно-комунікаційними технологіями за власною ініціативою.

Нещодавно з'явився інтерактивний інформаційний простір системи освіти «ІТ-ОСВІТА», розроблений корпорацією Інком (<http://www.eduwiki.uran.net.ua>).

Робота у цьому середовищі дає змогу користувачу не тільки шукати потрібну інформацію, а й розміщувати свої розробки, статті, проекти. Варто відзначити простоту мови розмітки тексту і відсутність необхідності знань мови HTML.

На головній сторінці «ІТ-ОСВІТА» дається не тільки інформація про проект, а й:

- інструкція користувача, у якій чітко розписані всі кроки від представлення у системі до розміщення власних статей;
- правила та рекомендації, де користувач може ознайомитися, що дозволяється в роботі у системі, а що забороняється;
- про організацію проекту ВікіОсвіта;
- про Вікі-технології;
- про освітньо-комунікаційний простір «ІТ-ОСВІТА».

Можна також дізнатися про проекти, які розподілені за номінаціями:

- мережеві довідники;
- учнівські он-лайн видання;
- творчі літературні проекти;
- проекти IEARN — Україна.

Звичайно, у даних категоріях учитель може не тільки дізнатися про запропоновані проекти, а й розмістити свої творчі роботи. Тільки виникає питання, чому вказані тільки літературні проекти, якщо вчитель разом із дітьми розробили й здійснили дослідницьку роботу в галузі природничо-математичних дисциплін, то куди можна розмістити. Мабуть, причиною цього є те, що проект перебуває у стадії розробки.

На допомогу вчителю дається величезний мережевий методичний кабінет з 12-ма посиланнями на навчальні дисципліни. Необхідно значити, що багато сторінок ще у стані розробки (вони позначені червоним кольором), а деякі з них подані російською мовою.

Не можна залишити без уваги каталог освітніх ресурсів. Набагато спрощується робота вчителя-предметника щодо пошуку корисної інформації, так як у разі натискання на гіперпосилання відразу відкривається відповідний сайт.

У системі післядипломної педагогічної освіти впровадження вікі-технологій дає можливість вчителям здобути не тільки навички роботи в мережі Інтернет, а й навчитися розміщувати свої власні методичні розробки, впроваджені у життя навчальні проекти в рамках програми «Intel@Навчання для майбутнього» і не тільки, висловлювати свою думку й отримувати пораду від колег. Але це навчання не закінчиться поза дверима інституту післядипломної педагогічної освіти, на своєму робочому місці чи вдома за умови підключення комп'ютера до мережі Інтернет учитель і надалі буде учасником мережевої спільноти.

Оскільки користувачеві надається можливість стати співавтором «середовища для швидкої гіпертекстової взаємодії», залучення до цієї діяльності вимагає знання основ використання мережевих технологій і вміння та виконання низки вимог.

Якщо, зайшовши на головну сторінку «ІТ-ОСВІТА», учитель хоче знайти статтю з певної тематики, то йому достатньо у вікні пошуку, яке розташоване ліворуч, увести ключове слово чи слова. Якщо під час ознайомлення з матеріалом, який відкрився перед користувачем, виникає бажання його правити, залишити коментар, то спочатку треба зареєструватися. Звичайно, людина може не мати бажання залишати свої координати, але без реєстрування у системі неможлива правка статей та розміщення своїх власних розробок. Сама процедура реєстрації дуже легка, тільки обов'язково треба запам'ятати вказані користувачем ім'я та пароль. Надалі вчитель може вільно заходити на будь-які сторінки, робити коментарі до статей та розміщувати свої, але обов'язково у разі потреби правки користувач повинен звернути увагу на оголошення унизу сторінки «НЕ РОЗМІЩУЙТЕ БЕЗ ДОЗВОЛУ МАТЕРІАЛИ, ЩО ЗАХИЩАЮТЬСЯ АВТОРСЬКИМ ПРАВОМ!»

Наприклад, ми бажавмо знайти статтю, присвячену інформатиці. Алгоритм пошуку схожий на послідовність дій, описаний для середовища Вікіпедії. У вікні пошуку слід ввести слово «Інформатика» та натиснути на кнопку переходу. На сторінці, яка відкрилася, можна бачити повідомлення, що статті з такою назвою не існує, проводиться пошук по всьому тексту. Для отримання детальнішої інформації про пошук у ВікіОсвіта, пропонують дивитися Пошук в ВікіОсвіта. Нижче наводяться два результати, один з яких — це каталог освітніх ресурсів з інформатики, а інший — проект «Пісні біля вогнища» (координатор Анісім Юрій Борисович, учитель інформатики ЗОШ І–ІІІ ступенів №84 м. Києва), у якому інформатика стоїть у списку навчальних предметів, для яких цей проект може бути запроваджений.

Якщо у користувача виникло бажання розмістити свою статтю про науку інформатику, то як було вказано раніше, спочатку необхідно зареєструватися у системі (рис. 1, 2), а далі у вікні реєстрації ввести своє ім'я та пароль (обов'язково їх запам'ятати!!!) (рис. 3).

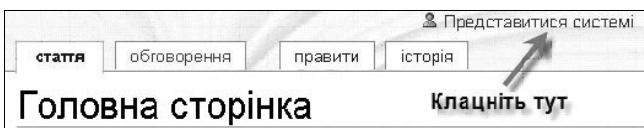

Рис. 1

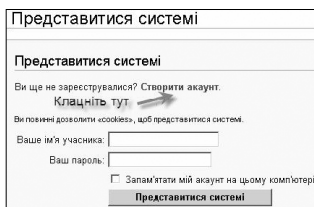

Рис. 2

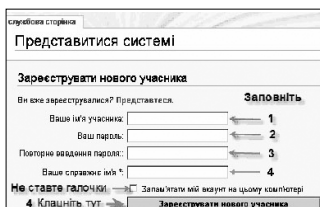

Рис. 3

Після того, як реєстрація успішно буде завершена, з'явиться власна сторінка користувача, на якій кнопки **Правити** та **Створити сторінку з такою назвою** вже будуть активними (рис. 4).

Після натискання на посилання **Створити сторінку з такою назвою** з'являється вікно, у вільному просторі якого користувач може розмістити свою статтю, перед тим, як натиснути на кнопку **Зберегти статтю**, можна її попередньо переглянути (відповідна кнопка)

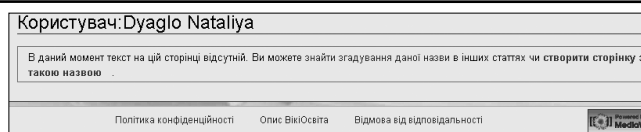

Рис. 4

та через деякий час продивитися зміни, якщо вони були внесені іншою людиною (рис. 5, 6).

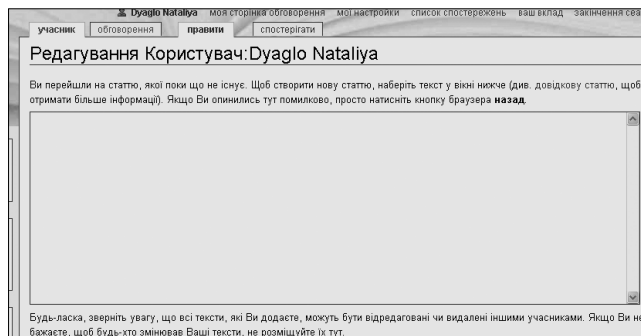

Рис. 5

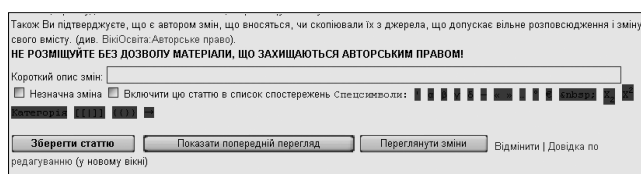

Рис. 6

Якщо користувач вирішив через деякий час внести зміни до статті, то достатньо натиснути на кнопку **Правити**, відкриється вікно редагування статті, потім стаття знов може бути збережена користувачем.

Необхідно звернути увагу на дві закладки **Спостерігати**, у разі натискання на які користувач може продивитися список спостережень за тими сторінками, на яких він бував, та **Обговорення** — дозволяє перейти у вікно, де будуть розміщені думки користувачів щодо статей, розміщених користувачем (рис. 7).

Рис. 7

Вікі-технології тільки набувають своєї популярності в освіті, але можна з упевненістю сказати, що перехід учителя на рівень учасника мережевої спільноти дасть можливість не тільки ефективно використовувати інформаційно-комунікаційні технології у професійній діяльності, а й весь час підвищувати свою компетентність, іти в ногу з новітніми технологіями.

Література

1. Патаракін Е.Д. Соціальні сервіси Веб 2.0 в допомогу учителю / Е.Д. Патаракін — М.: Интуит.ру, 2006. — 64 с.: ил. — (Учебно-методическое пособие).
2. Патаракін Е.Д. Створення учнівських, студентських і викладацьких спільнот на базі мережевих сервісів Веб 2.0 — К.: Навчально-методичний центр «Консорціум із удосконалення менеджмент-освіти в Україні», 2007. — 88 с. /В надз. Програма «Intel@Навчання для майбутнього». Соціальні сервіси Web 2.0.
3. Щуров І., Богданов Б. Вікіпедія своїми руками. WikiWikiWeb: от идеи до философии // Компьютерра. — 2006. — №40.